

Dünyada Eczacılık Kooperatiflerinin Yeri

Oturum Başkanları:

Sait YÜCEL
Tüm. Ecz-Koop. Birliği Başkanı

OTURUM BAŞKANI

- Bugünkü oturumumuzun gündemi, Avrupa'daki ecza kooperatiflerimiz, Avrupa'daki kooperatiflerimiz ve oradan tabii Türkiye'ye geleceğiz. Zaman zaman başa dönüşler yapıyoruz. Bu dönüşler sırasında da kooperatif olgusu nedir, kooperatiflerin uyması gereken temel ilkeler nelerdir, bunları da şöyle bir hatırlayalım istiyoruz.

Gerçi burada biz bizyiz, herkes birbirini tanıdığı için tanıtmaya gerek yok diye düşünüyorum. Önce Atilla Bey bize kooperatifçilikle ilgili birkaç konuyu anlatacak, daha sonra Abdullah Avrupa'daki kooperatifçilik hareketiyle ilgili bilgi verecek, en sonda da ben de ona birtakım eklemelerde bulunacağım.

Atilla Bey buyurun. Atilla Bey Ankara Ecz-Koop Başkanı, Kooperatifler Birliği İkinci Başkanımız. Sayın Atilla Uzgören, öncelikli olarak kooperatif olgusu ve kooperatifçilik ilkeleriyle ilgili bize bilgi aktaracak.

Ec. ATILLA UZGÖREN

Ankara Acza-Koop Başkanı,
Tüm Ecza-Koop. Birliği İkinci Başkanı

- Teşekkür ediyorum.

Sayın meslektaşlar; hepimizin bildiği kooperatif ve eczacı kooperatifçiliği üzerine birtakım temel prensipleri bir kez daha hatırlatmakta yarar görüyoruz. Öncelikle her sosyal, mesleki ve ekonomik alanlarda her örgütlenme bir ihtiyaçtan doğuyor. Bu ihtiyacın somut temelleri varsa, o örgütlenme doğru bir örgütlenme oluyor. Doğru tarif edilmiş, somut ihtiyaçları toplumsal hedeflere doğru yönlendirmek örgütlülüğün zorunluluğunu ve kalitesini ortaya koyuyor. Burada eczacı kooperatifçiliğine baktığımızda, yaklaşık 26 yıldır gelişen bir süreç içinde birtakım değerleri biriktirmek, birtakım somut olayları, acısıyla, tatlısıyla yaşayıp, oradan kooperatifçilik hareketinin ve tüm eczacı meslektaşların çıkardığı birtakım sonuçlar var. Bu çerçevede kooperatifçilik hareketinin öngördüğü evrensel kural ve değerlere sıkı sıkıya bağlı kalarak, bir yol yürünmeye çalışılıyor.

Bu evrensel kural ve değerler dediğimizde, Uluslararası Kooperatifler Birliği ICI'nın bir tespiti var, onu aktarmak istiyorum. Kooperatifçilik kavramında evrensel olan bir şey vardır ki, her yerde insanın gereksinmelerine yanıt olabiliyor şeklinde özetliyorlar. Günümüzde de kooperatifler, ulusal kalkınmaya ve bireylere sağlayacakları yararları sistematik olarak tanımlayabilmekteler. Yeni hizmetlerin sunumu ve sürekliliği, insan kaynaklarının geliştirilmesi, ölçek ekonomisinden yararlandırma, rekabetin geliştirilmesi, ekonomik yararların paylaşımı, geleneksel ve modern ekonomilerin ilişkilendirilmesi gibi ekonomik hedeflerin yanı sıra, gelişmekte olan ülkelerde bireylerin karar verme, planlama, uygulamaya katılma aşamalarında yöntem olarak başvurmaları nedeniyle kooperatifler bir demokrasi okulu olma yolunda, demokrasiyi yüceltme fonksiyonlarını dayerine getiriyorlar.

Bizim Türkiye'de de eczacı kooperatiflerinin geçmişine baktığımızda, eksiğiyle fazlasıyla bu süreci yaşadığımızı görüyoruz. Tüm bunlardan ortaya tek bir sonuç çıkıyor. Dayanışma, varlıklarını ve sürekliliklerini ortaklardaki dayanışma duygusuna ve bilincinin gücüne bağlı olan kooperatifler için başka bir yolun olması söz konusu değil. Üstelik bu dayanışma duygusu sadece bir kereliğe, sadece kooperatife ortak olurken yaşanan değil, sürekli canlı tutulması ve büyütülmesi gereken bir süreç.

Bu sürecin içinde kooperatifin gerek evrensel, gerek ulusal boyutta bir yol alabilmesi çabasında Türkiye'deki eczacı kooperatifçiliği hareketinde de bu tanımladığım çerçevede ICI'nin 1995 yılında Manchester'da yapılan uluslararası kongresinde kooperatif tanımını biraz daha geliştirip, en son şu hale getiriyorlar: "Kişilerin ortak ekonomik, sosyal ve kültürel gereksinim ve özemlerini, müştereken sahip olunan ve demokratik kurallarla yönetilen bir işletme vasıtasıyla karşılamak için gönüllü olarak oluşturdukları özerk bir örgüttür."

Bu çerçevede kooperatif ilkelerini;

- "1. Gönüllü ve serbest giriş ilkesi.
2. Ortağın demokratik yönetim ilkesi.
3. Ortağın ekonomik katılım ilkesi.
4. Özerklik ve bağımsızlık ilkesi.
5. Eğitim ve öğretim ve bilgilendirme ilkesi.
6. Kooperatifler arası işbirliği ilkesi.
7. Toplumsal sorumluluk ilkesi" adı altındayedi başlıkta topluyorlar.

Bu çerçevede baktığımızda, eczacı kooperatiflerimiz, eczacı ortakları tarafından meslektaşlarından aldıkları güç ve destekle, bilinç ve fedakârlık temeli üzerinde filizlenmiş, sağlıklı model ve yapılanmalarıyla ilk günden bugüne gelişerek, bugün için modern kurumlar olarak ilaç sektöründe yadsınmaz yerlerini almışlardır.

Eczacı kooperatiflerimiz mesleki, ekonomik ve sosyal kuruluşlar olarak amaçlarını geliştirmek üzere, bağımsız ekonomik birimlerin eşitliğine dayalı ve gönüllü olarak kurulmuş ortaklıklardır. Bu anlayışları dolayısıyla şirketlerden tamamen ayrılan aykırı bir özellik gösterirler. Kooperatiflerimiz karşılıklı yardım ve dayanışmayı ön plana alan belirli ekonomik çıkarların temelini hep birlikte birtakım değerlerin yaratılması ve yaratılan bu değerlerin ortaklaşa paylaşılmasını amaçlayan örgütlerdir.

Bu bakımdan, kooperatif işletmeleri değişik amaçlara uyabilen, birbirinden çok farklı ekonomik ve toplumsal sistemler içinde önemli bir sektör olarak varolabilen esnek örgütlenmelerdir. Kooperatifler tüzel kişiliği olan

örgütlenmelerdir. Eczacı sahibi olan eczacı meslektaşlarımız eşit olarak katılmak suretiyle oluştururlar, bu anlamda bir ekonomik meslek örgütüdürler. Kooperatiflerimiz açık yapılanmalarıyla gönüllü ortaklıklardır. Kooperatiflerimiz demokratikliğin temel göstergesi olan eşit katılım ve her ortağın bir oy hakkı ve organlara seçilme hakkıyla somutlaşmaktadır. Bu çerçevede kendi kendini yönetmeyle kendi kendini denetleme mekanizmalarının oluşturulması, örgütlenme yapılanması kooperatifin demokratik niteliğini belli eder. Ortaklarıyla sağlam ve sağlıklı bir ilişki içinde çoğunluğun katılımcılığına dayalı ve kararına dayalı, tabanın söz ve karar sahibi olduğu, yapıcı ve geliştirici eleştiri ve özeleştiri ortamının yaratıldığı, yetenek ve girişimcilik özelliklerini geliştirici yetki ve sorumluluklar çerçevesinde işleyen canlı bir mekanizma oluşturmak, kısacası meslektaşlar için meslektaşlarla birlikte meslektaşlar tarafından sağlıklı bir yapı oluşturabilmek demokratik meslek örgütü olabilmenin temel özelliğini ortaya koyuyor. Kooperatiflerin eşit ve olabildiğince maliyetine hizmet verebilme gibi bir anlayışları var. Katılımda olduğu gibi, yararlanırken de öncelikle hep birlikte yaratılan değerlerin hep birlikte paylaşılabilmesi prensibini oluşturuyorlar. Maliyetine hizmet, kooperatifin işleyişini sürekli ve etkili kılacak ölçüde gelir elde edilmesi anlamına geliyor. Elde edilen bu gelir giderin de, biriktirilen değerlerin de, kooperatifin hayatiyeti için ilgili birikimlerin aktarılması ve yedek akçelerin ayrılmasından sonra kooperatifle yapmış oldukları işlemleri oranında eşit olarak dağıtılması gibi bir prensibi var.

Kooperatifler örgütsel bağımsızlığı olan kuruluşlardır. Böylece kooperatif içinde birlik sağlanıyor, kooperatif ekonomik bakımdan yardımlaşma ve dayanışmayı ön plana alıyor, güçlerin birleştirdiği bir ekonomik işletme haline geliyor. Tüm bunlar bir anlamda demokratiklikten yana olmak, bütün bunların ötesinde yansızlık demek. Kooperatif de bir işletme dedik. İşletmeciliğin kural ve kuramlarına uygun davranmak zorunda. Bir işletmenin, kooperatif işletmesinin özel bir işletme olduğu gerçeği kendine özgü niteliklerini gözden kaçırmadan, fonksiyonları ve işlemleri yönünden bir ticari işletmenin gereklerine uymayı zorunlu kılıyor. Bu da, öncelikle işletim açısından çalışmalarında yol gösterici bir plan ve program ve politikalarla yürütülüyor. İyi bir planlama, iyi bir işbölümü, uyumlu çalışma ortamının yaratılmasının yanı sıra, kişisel ya da ekip olarak birtakım temel özelliklere uyulması gerekiyor. Bu da, davranış ve kararlarda prensiplerine bağlı ve tutarlı olabilmek, zorluklara karşı koyabilme direnci ve uzun süreli yorulmadan çalışabilme, işin gerektirdiği sosyal ve teknik ustalığa sahip olma, işe başlamada ve çalışmanın yönlendirilmesinde uygun zamanı seçmek, değişen şartlar karşısında hareket edebilme esnek ve kıvraklığına sahip olabilmek, çalışmalarını gözlemleyebilmek, ara sonuçları değerlendirebilmek, sorunların bilimsel çözüm yollarını bulup, uygulayabilme ve başarı kavramının temellerini oluşturuyor.

Kooperatiflerimiz ağırlıklı olarak insan faktörü üzerine inşa edilmişlerdir. Kooperatifler için burada olay, meslektaşlarına güven, beraberce bir şeyleri yapabilmeyi mutluluğunu paylaşabilmek ideali ve bilinci üzerinde şekilleniyor. Bünye içinde ve dışında işbirliği yapabilmek, deneyleri ve birikimleri aktarabilmek, güçleri birleştirebilirle, birbirlerine yük olmadan tamamlayabilmek, işletmelerin gerektirdiği uygun büyüklüğe ulaşabilme çabaları bunun içindedir. Bunun için de işletme masraflarının minimum düzeyde en yüksek verimliliğin sağlanabilmesi, alış maliyetlerinin düşürülebilmesi, satış verimliliğinin ve gelirinin artırılabilmesi de temel prensip olarak ardına ekleniyor.

İş akışını kesintiye uğratmayacak planlama, görev bölümü ve yetki kullanımı sorumluluklar gibi belirgin ve yeterli düzeyde olması gerekiyor. Bunun için de kooperatiflerin işletme fonksiyonlarının yanı sıra, finans kavramı da özel bir önem taşıyor. Kooperatiflerimizin finans kaynakları, ortak sermaye payları, ek ödemeler, fonlara katkılar, ayrılan yedek akçeler gibi sürekli özellik gösterenlerin yanı sıra, uzun vadeli ilaç alışları, kısa vadeli satışlar, gelir-gider farklarının dağıtımının ertelenmesi ya da krediler gibi dış kaynaklarla da bu finansman niteliğini karşılayabiliyor. Finans kavramı bu anlamda başlı başına bir özellik gösteriyor ve alış ve satış koşullarını da doğrudan ilgilendiriyor. Buradaki sistemde daima durum değerlendirmesi yapmak, davranış ve tarzlarımıza bu anlamda yön vermek zorunluluğunu ortaya çıkarıyor. Bu çerçevede baktığımızda, bu genel prensiplerin altını bir kez daha çizdiğimizde, kooperatiflerimizin sadece ilaç ve eczacılık alanındaki her türlü sorunu eczacılara ciro ederek, eczacılık mesleğini neredeyse uygulanmaz kılan anlayışların yarattığı bir kaos ortamına karşı örgütlendiğini ve bu örgütlenme ihtiyacının sürekliliğini ve doğruluğunu ortaya koyduğunu tespit edebiliyoruz. Burada korku üzerinden hareket etmek, korkuları sürekli canlı tutmak, tüm kurgularını korku senaryolarına dayandırmak gibi temelsiz saldırılarla gelişmeleri karikatürize etmek, kooperatif örgütlenme, eczacı kooperatifi örgütlenme ve onun karşısına çıkan engelleri önemsizleştirme çabaları gerçekleri ortadan kaldırmaya yetmiyor. Ekonomik ve mesleki olarak kooperatiflerin karşılaştıklarını ve yaşadıklarımızı doğru tespit etmek, ortaya kalıcı sonuçlar çıkartmak ve geleceği sağlıklı yapılandırmak temel görev oluyor. Bu görev ve fedakârlık ve kararlılıkla ortaya konulmuş ve gelişecektir. Eczacı kooperatifleri geçirdiği aşamalarda ve ortaya çıkardığı sonuçlarda bir kez daha dayanışma kavramını net olarak ortaya koymuş oluyor.

Bugün, eczane eczacıları için ne derece kaçınılmaz, hayati ve doğru bir karar olduğu tartışılmıyor. Bugün için artık modern ve büyük işletmeler olarak eczacılık sektöründe yerini alabilen, sağladığı sonuçlarla bir güvence, bir istikrar unsuru olmanın yanı sıra, yarınları da sağlıklı olarak yapılandırmanın ve yönlendirici kuruluşlar olabilmenin gururunu hep birlikte yaşamak istiyoruz. Bu çerçevede bizim ve benzeri şekilde eczacılık sektöründe, eczacılığın özellikle dağıtım alanındaki sektörde kooperatifleşme modeliyle hareket eden diğer kuruluşları ve kooperatiflerin Avrupa'da sağladığı sonuçları aktarmak üzere Sayın Salt Yücel'e sözü geri veriyorum.

OTURUM BAŞKANI

- İkinci konuşmacımız Sayın Abdullah Özyiğit, Avrupa'daki kooperatiflerimizle ilgili, tüm kooperatif hareketiyle ilgili bize bilgi aktaracak.

Ecz. ABDULLAH ÖZYİĞİT

Güney Eczacılar Birliği Başkanı
Tüm Eczacılar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi

-Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ben de sizlere ecza kooperatifçiliği dışında dünyadaki kooperatifçilik, özellikle Avrupa'da geçmişi, gelişimi nedir, bu konularda yaptığımız bir araştırmayı sunmak istiyorum.

Dünyada hangi ülkelerde hangi kooperatifler hangi sektörlerde etkindir, kooperatif oluşumu geçmişi nedir? Bu konularda yaptığımız araştırmayı paylaşacağız. Sektörel anlamda baktığımızda, tarım, bankacılık, tüketim, dağıtım kooperatiflerinin Avrupa'da ve dünyada etken olduğunu görüyoruz. Dünyada ilk kooperatifler 1820'li yıllarda kurulmuş, İngiltere'de Dr. William King 1827 yılında ilk tüketim kooperatifini kuruyor. Fransa'da 1831 yılında, Paris'te Marangozlar Kooperatifi kuruluyor ve 1835'te Lion'da tüketim kooperatifi kuruluyor. Almanya'da kooperatif oluşumu yine bu yıllara rastlıyor. İngiltere tüketim dalında, Fransa üretim, Almanya ise kredi kooperatifçiliği dalında kooperatifçiliğin önderi olan ülkeler olarak gözümüze çarpıyor.

Hollanda'da, kooperatifin temelini köylü çiftçileri oluşturmaktadır. Küçük ve büyük çiftçiler, iyi kavranmış menfaat çerçevesinde bir araya geliyorlar ve bir çatı altında toplanıyorlar. Üretimin yanında pazarlama sorununu çözmek için de bir pazarlama kooperatifi kuruyorlar. Finans sorununu çözmek adına da, finansla ilgili bir banka kuruyorlar. İlginç bir örnektir, bu Rabobank bugünlerde Türkiye'de Şekerbank'la satın alma görüşmeleri yapıyor ve sonuçlanıp sonuçlanmadığı konusunda bilgim yok. Ama Hollanda köylülerinin kurmuş olduğu kooperatif, o banka bugün Türkiye'deki bir bankayı satın almakla ilgili ülkemizde faaliyette bulunmaktadır.

Türkiye'de ise kooperatifçiliğin ilk adımları, Cumhuriyet öncesinde Mithat Paşa döneminde atılmış oluyor. Bu adımlar memleket sandıkları şeklinde başlıyor ve 1888 yılında bu sandıklardan bugünkü Ziraat Bankası temeli atılıyor. 1911 yılında Aydın'da incir tröstleri karşısında, incir ihracatçılarının oluşturmuş olduğu tröstler karşısında Aydın İncir Müstahsilleri Ortaklığı kurulmuş. Bu da, Türkiye'deki bir tekelci anlayışa karşı oluşturulmuş ilk kooperatif hareketi olarak gözümüze çarpıyor. İlkeceza kooperatifinin de Ege'de kurulmuş olması ilginç bir örnek diye düşünüyorum.

Cumhuriyet döneminde ise, ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde kooperatifçilik yol alıyor ve önderimiz kooperatifçiliğin gelişmesi adına büyük çaba sarf ediyor ve kendisi de 1925 yılında Ankara'da kurulan memurlar kooperatifinin ortağı oluyor. Ülke kalkınmasını sağlayacak en önemli kaynaklardan biri kooperatifçiliktir düşüncesiyle kooperatifçiliğin gelişmesine katkı sağlıyor.

Dünyada kuruldukları, buldukları sektörlerde etkinlikleri yüksek kooperatiflere örnekler verecek olursak, dünya çapındaki kooperatiflerin sektörlerine göre değerlendirilmeleri: Sabit değerleri milyar Euro olarak belirtilmiştir. Amerika'da kurulan, gıda maddeleri tüketim kooperatifi sektöründe bugün özvarlık itibarıyla 7,1 milyar Euro sermayesiyle bir kooperatif söz konusu. Bunu İtalya 5,3, merkezi Hollanda'da bulunan iki kooperatif 4,4, 3,6 milyar Euro'luk özvarlıklarıyla takip ediyor. Avrupa'da büyük tüketim kooperatifleri olarak Kooperatif İtalya İtalya'da, kooperatif CH Almanya'da, Kooperatif Norden İskandinav ülkelerinde, Kooperatif UK İngiltere'de, Eroski İspanya'da faaliyet gösteriyor. Bunlara da özvarlık olarak bakıldığında, 11 milyardan 5 milyar Euro'ya kadar özvarlıklarının mevcut olduğu görülür.

Perakende sektöründe ise, Almanya ve Danimarka ortaklı ve ITM Almanya-Fransa ortaklığı, EDK Almanya-Fransa ortaklığı. Burada dikkatimizi çeken Migros var, İsviçre'de kurulan bir kooperatif. Zannediyoruz, Türkiye'de de Migros'un ilk temelleri burada atılıyor. Bu şirketlerin özvarlıkları gözüküyor. 40 milyar Euro'dan 12 milyar Euro'ya kadar bu kooperatiflerin özvarlıkları söz konusu. Bankacılık sektöründe kooperatifler ise, Alman Kooperatif Bankası, Fransa'da bulunan kooperatif bankası büyük sermayeleri ve etkinlikleri ile gözümüze çarpıyor.

Dünyada 757 milyon kooperatif ortağı olduğunu görüyoruz.

Yine kooperatifler hakkında örnekler verecek olursak, Hollanda'da tarım üretiminin yüzde 83'ünü kooperatifler kontrol ediyor, Fransa'da bankacılık hizmetlerinin yüzde 50'sini, İspanya'da sağlık hizmetlerinin yüzde 21'ini kooperatifler gerçekleştiriyor.

Almanya'da perakende kooperatifi olan Revve'nin 2005'te 48,5 milyar dolarlık ciro yaptığını görüyoruz. İskandinavların ortak kurmuş olduğu kooperatifin Norden'in 2005 yılında 36 milyar dolarlık bir ciroya ulaştığını tespit ediyoruz.

Amerika spor giyim zinciri Roi, kooperatif olarak kurulmuş bir yapı. İtalya'nın en başarılı süper market zinciri yine bir kooperatif, İspanya'nın Bask Bölgesi'nde faaliyet gösteren en büyük Mondragon da yine bir kooperatif kuruluşu şeklinde.

Kooperatifler ülkelerde milli gelir artışı sağlamanın yanında, ortağının gelir

düzeşini yükseltip, faaliyetleri alanında verimlilik sağlayıp, kaynak israfını önleyerek, istihdamı yaratan kurumlardır. Bugün Venezüella'da ilginç bir örnek karşıma çıkıyor. Venezüella'da iktidar değişikliğinden sonra ülkenin bozulmuş olan gelir dağılımını düzeltmekle ilgili mevcut hükümet kooperatif kurulmasını teşvik ediyor ve burada kooperatiflerin gelişimine katkı vermek için büyük krediler sağlıyor. Bu ülkedeki gelir dağılımını yeniden düzeltmeye yönelik önemli bir hareket ve burada kullanılan aracın kooperatif olduğunu görüyoruz.

Globalizmin karşısında durmanın tek yolu kooperatif olgusunu çözümsemekten geçiyor diye düşünüyoruz. Çokuluslu ve çok büyük sermayeler büyük bir hâkimiyet kuruyor ve az gelirli kesimleri yok ediyor. Dünyadaki örnekleri de bize gösteriyor ki, ulu önder Atatürk'ün dediği gibi, maddi, manevi güçlerimizi, zeka ve becerilerimizi birleştirmeliyiz. Bunu ecza kooperatiflerinde gerçekleştirerek, toplumun diğer kesimlerine örnek olmalıyız.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI (Ecz. Sait Yücel)

- Sayın Özyiğit'e teşekkür ediyoruz.

Ben konuşmama, son dönemde özellikle bizim işbirliği içinde olduğumuz ecza kooperatif ülkelerinde olan son gelişmelerle ilgili başlamak istiyorum, çünkü onları biraz gözden geçirmesek, yaklaşık son birkaç yıldır tüm meslek örgütü yöneticilerimizin yaptığı toplantılarda dikkat çektiği ve Avrupa'da çok daha hızla gelişen, gelişmelerin bizi süreçte ne kadar etkileyeceğini bilme şansını elde edebiliriz. Bildiğiniz gibi, bundan önceki toplantılarımızda özellikle yurtdışında grossmarketler yanında, dağıtım kanallarında eczane zinciri boyutuna ciddi bir biçimde el attığını ve bu alanda kendi elde ettiği kârlılıkların önemli bir bölümünü eczanelerden elde ettiğiyle ilgili birtakım tespitlerimiz söz konusu olmuştu. Bu tespitlerimizle beraber İtalya'da devletin, daha doğrusu belediyenin eczanelerini Allienz'in aldığını ve bu eczanelerden de halka direkt, daha doğrusu belediyede çalışan şahıslara ilaç satışına başladığını belirtmiştik. Ancak bu yıl bu konuyla ilgili İtalya Eczacılar Birliğinin açtığı dava yılın başında sonuçlandı ve bu eczaneler Allienz'in elinden tekrar geri alındı; bu ilginç bir gelişme.

İtalya'da bir farklı gelişme daha oldu. Avrupa Birliği bütün bu ülkelere, İtalya, İspanya ve Avusturya'ya bir yazı göndererek, eczacılık kanunlarını değiştirmesini istedi. Eczacılık kanunlarını değiştirmesini isterken neyi baz koydu? Avrupa içinde sermayenin serbest dolaşımı ve kuruluş tesisi özgürlüğü ile 43 ve 56'ncı maddelerdeki karşıt uygulamalar nedeniyle bu konuda eczacılar birliğinin eczanelerle ilgili yasasını değiştirmesini istedi. 31 Ağustos tarihi itibarıyla İtalya'da eczacılık yasası değişti. Değişen yasa neyi getirdi? 4 eczacının ortaklığını gündeme getirdi. Dağıtım kanallarının ecza deposu açma boyutunu ortadan kaldırdı, ama şahıslara eczane açma boyutunu gündeme getirdi. Açılacak bu tip eczanelerde 2400 tane ilaca satılma hakkı tanıdı. Tabii, bu eczaneleri isterlerse eczacıların da açma boyutunun önü açıldı. Mesela, oradan İtalya'daki kooperatifimizin başkanının bize ilettiği bir olay, bizde de zaman zaman yaşanan bir sıkıntı, eczacı arkadaşlarımızın, daha doğrusu oradaki eczacıların bir bölümünün bu tip eczaneleri kendilerinin açması, buraya gelenleri kendi eczanelerine yönlendirmekle ilgili bir politikanın yürüdüğüyle ilgili de bir saptamayı söyledim. Baktığımızda, İtalya'da bu konuyla ilgili gelişim bu yönde, böyle bir boyut İtalya'da yürüyor. Serbest fiyat noktası söz konusu, ancak serbest fiyatla ilgili her yılda bu ilaçların fiyatı en üst rakam olarak belirleniyor, bu rakamın üzerine bu tip eczanede çıkılmıyor, daha doğrusu bu tip eczane dediğimiz, özellikle free shop'te çalışan ve şahısların da eczane açmasıyla ilgili olan bir sistem. Burada bir sıkıntı, hâlâ bu tip eczaneler gelişmiyor, bu zincirler gelişmiyor. Niye gelişmiyor? 8'er saatlik çalışma mesaisiyle bu eczanelerin 24 saat açık bulunma zorunluluğu nedeniyle, üç eczacı çalıştırma maliyeti nedeniyle, bu marketlerin açtığı eczaneler henüz İtalya'da gelişmiş durumda değil. Ancak İtalya bu yasal değişikliği özellikle Avrupa Birliğinin kendilerine gönderdiği ile aldı. Şu anda diğer eczanelerin de eczacı olmayan kişiler tarafından açılmasıyla ilgili madde konusunda baskı var. Bu baskı noktasında da Avrupa Birliği Adalet Divanı'na bu konuyla ilgili bir teklifin, bir şikâyetin gitmesi söz konusu. Bu şikâyette baz tutulan boyutta, özellikle verese eczanelerde 5 yıl boyunca eczacı olmayan şahısların eczane işletme hakkının verilmesi nedeniyle Lahey Adalet Divanı'na eczaneyi şahıslar da açabilir diye bir itirazın olması da söz konusu. İtalya ve Avrupa'da böyle bir gelişim söz konusu.

Portekiz'e baktığımızda, Portekiz'de de farklı bir boyut var. Portekiz'de bu konuda 3 yıldır bir baskı var ve Portekiz'de bu eczacıların eczane sahibi olmalarının, mesul müdür olmaları şeklinde değiştirilmesi yönünde çok daha fazla bir baskı var. O anlamda Portekiz'deki meslektaşlarımızın, Avrupa Birliği sağlık komisyonlarında bu alandaki değişiklikleri de zorlayan kesimin Portekiz tarafından gelen milletvekilleri olduğu şeklinde bir yorumları var. Orada da OTC dediğimiz ürünler eczane dışında bırakıldı ve fiyatları serbest olarak aktarıldı ve bu anlamda baktığımızda, burada da önümüzdeki süreçte hükümetin hazırladığı yasa taslağında eczane sahipliğinin serbest bırakılması, ancak burada da aynı şekilde özel hastanelerin, doktorların ve sosyal güvenlik sistemlerinin ve depoların eczane açmasının engellendiği, ama bunun dışında kişilerin eczane açmasının önünün açılabilmesiyle ilgili olan bir teklif söz konusu. Ayrıca bu noktada da OTC ürünlerin eczane dışında satışıyla ilgili olan konu gündemde.

Bu konuda Avusturya ve İspanya'ya 28 Haziran 2006'da Avrupa Birliği Sağlık Komisyonu uyarı göndererek, eczacılık kanunlarının değişmesiyle ilgili olan konuyu gündemlerine almalarını ve değişmeleriyle ilgili noktada uyarı yazılarını göndermişler.

Avrupa'daki ülkelere bakıldığında, şu anda bir tek Fransa hariç, diğer ülkelerde eczacılık yasalarının değişimi gündemde; ama değişimle ilgili esas beklenti, özellikle serbest eczanenin üzerindeki, sadece eczacının açabileceği olan baskının ortadan kalkabileceği bir yasal değişiklik boyutu.

Bütün bu ön girişe baktığımızda, özellikle Türkiye'de yasa teklifimizde eczanenin sahip ve mesul müdürlüğünün eczacı olması koşulunun devam etmesi bizim açımızdan hâlâ önemli bir olgudur. Ama bütün bunlara karşın, Türkiye'de eczaneler arasındaki ekonomik boyuttaki farklılığın giderek arttığını, özellikle kooperatif yöneticileri olarak gözlemliyoruz. Bildiğiniz gibi, sosyal güvenlik sistemlerinin, SSK ve yeşil kartlı hastaların serbest eczaneden hizmet almasıyla beraber, serbest eczanelere önemli bir ciro kaynağı oluşmaya başladı. Tabii, bunun arkasından da, eczaneler kurumlarla arasında geri ödeme açısından sıkıntılar yaşanmaya başladı. Bu noktada eczaneye ekonomik anlamda destek verilmesi gündeme geldi ve bu alanda da kooperatif üyesi olan meslektaşlarımız bunu biliyorlar, kooperatiflerimiz eczanelerin, özellikle kurumlarla sözleşme yapan eczacı arkadaşlarımıza belli bir vade ve iskonto desteği yapmaya başladılar. Bu vade ve iskonto destekleri yaklaşık olarak 30'ar güne kadar ve artı belli iskontolara kadar çıktı.

Tabii, bu verilen vade ve iskontolarda her ne kadar kooperatiflerimizin üye sayısı Türkiye'deki eczane sayısının yüzde 3,1'i, ciroları da Türkiye'deki pazar payının yüzde 12'si ise de, ister istemez pazardaki diğer dağıtım kanalları da bu çizginin üstüne çıkmaya başladılar. Kooperatiflerin sunduğu çizginin özelliği neydi? Kooperatifler için, eczanenin yaptığı ciro değil, eczanenin kooperatifiyle, kendi kurumuyla olan çalışması burada önemliydi. Bu neyi ortaya koyuyordu? Bu kooperatiflerin, biraz önce Atilla Bey'in belirttiği, kuruluş gayesi ve eczacıyı geleceğe taşımaya bakışını ortaya koyuyor. Burada neydi bakış? Eczacının alımları ne kadar olursa olsun, istiyorsa cironuz 20 milyar, istiyorsa 10 milyar, istiyorsa 100 milyar olsun, alımlarınızın yüzde 51'ini kooperatiften yapmaya başladığınız andan itibaren, ecza kooperatiflerinizin size açtığı vade, iskonto, üstüne üstlüküylün sonunda da risturn desteği boyutu ortaya çıkmaya başladı. Yaklaşık son 1

yıl içerisinde, özellikle kooperatif ortağı olan ve kooperatiflerimizde çalışan meslektaşlarımızın bu alanda ecza kooperatiflerimizden aldığı vadeye ortalama vadeyle beraber bakıldığında, yaklaşık olarak 110 ve 120 günlerde olduğunu gördük. Bu kurum ödemelerinde ciddi bir aksama olmadığı durumda eczaneye verilen bir destektir. O destek, o kooperatifin gönüllü ortak olma ve kooperatif hareketinin geleceğe taşınması noktasındaki yürüyüşünde eczanelerle beraber, ortağı olan eczanelerle beraber geleceğe taşınma politikasının bir ürünüydü. Ancak o politika ürünü pazardaki rekabeti bir boyutta yukarı çekti. Yukarı çekmesiyle beraber ne oldu? Diğer dağıtım kanalları ortalama ciroolu eczaneler için değil, yüksek ciroolu eczaneler için politika üretip, o eczanelere artı vadeleri daha fazla vermeye başladılar, yani ortalama ciroda olan eczaneler diğer depolardan aldıkları artıları daha az düzeyde, ancak cirosu yükseldikçe, ticari depolardan aldığı artıyı çok daha fazla bir düzeyde almaya başladılar. Bu da bizim genel olarak savunduğumuz, eşit dağılım, eşit paylaşım ve kanunda da istediğimiz, tüm eczanelerle beraber, eczane sahibi olan eczanelerle beraber geleceğe taşınma politikasının önemli bir unsurunu baştan sıkıntıya sokmaktaydı. Çünkü belli eczaneler aldığı artılarla, vadelerle çok daha rahat davranışlar içine girerken, cirosu daha az olan eczaneler, gerek sermaye katma, gerekse eczane yaratma noktasında o desteği alamadıkları için ister istemez her yıl belli bir rakamsal boyutta çalışarak, sermaye sıkıntısı yaşamaya devam ettiler. Bu da pazarın belli ölçüde büyük eczanelere doğru kaymasına yol açmaktadır. Türkiye'ye bakıldığında, Türkiye'de ortalama olarak eczanelerin yüzde 15'inin, Türkiye'deki cironun yüzde 40'larını, yüzde 50'lerini paylaştığını gözlemliyoruz, yani pastadan pay alma noktasına bakıldığında en büyük payı yüzde 15'lik kesim almaktadır, biz serbest eczanenin eczacının elinde ve eczacının sermayesinde, eczanenin öncülülüğünde taşınmasını savunuyorsak, o zaman dönüp geriye bakmamız gerekiyor.

O zaman kendi kurumlarımıza destek vererek ve kendi kurumlarımızın bize verdiği destekle bu yapıyı geleceğe taşıyabiliriz. Bugün belki önümüze çıkacak yasayla savuşturacağımız, ama Avrupa Birliği'ne girişle ilgili beklentilerimiz ve isteğimiz devam ederse, bugün örneğini gösterdiğim İtalya, Portekiz, Kuzey Avrupa ülkelerindeki gibi bir durum kaçınılmaz olur. Zaten orası serbest eczane boyutunda artık eczacının elinden gitmiş gözüküyor, çünkü İngiltere'den başlayıp aşağı doğru inen kesim, oralarda zaten serbest eczane boyutunu, eczacı ortaklığı, eczacı şahıs ortaklığı söz konusu. Orada bir farklılık daha var. Orada dağıtım kanalları da, OTC satan eczaneler açabiliyor, hatta serbest eczane sahibi de olabiliyorlar. Bugün Avrupa'nın en büyük ecza deposu Secof'un yaklaşık 3 bine yakın eczane zinciri, ikinci büyük depo olan Alliance UniChem'in yaklaşık 1500'e yakın eczane zinciri oluşmuş vaziyette.

Bütün bunlara bakıldığında, bugünkü oturma kooperatif hareketi size bunları getiriyor boyutuna girip, bunlar üzerine çok fazla yorum yapmayı düşünmüyorum. Burada bakıldığında mevcut durumda eğer biz, Türkiye'de bulunan 22 bin eczaneyle beraber, 22 bin eczacının sahibi olduğu ve eczacının sermayesini koyduğu, eczacının dışında hiç kimsenin eczane açmadığı, açmadığı bir düzenin devamını istiyorsak, o zaman öncelikli olarak yapmamız gereken, bunu destekleyen ve bu anlamda bu işe destek veren, bu konuyla ilgili olan 7-8 bin eczaneyle Türkiye pazarını belirlemeye çalışan, Türkiye'de yüzde 12 ciroyla yüzde 90'ı korumaya çalışan ve serbest

eczanein korunmasıyla ilgili noktada gelecek adına önemli bir görev yapan ecza kooperatifi hareketi noktasının muhakkak yanında olmak, muhakkak içinde olmak, o yapıyla beraber yürümekle ilgili zorunluluğumuz söz konusudur. Çünkü yurtdışındaki gelişmelere bakıldığında, o süreçte ancak kooperatif üyesi olan ve kooperatif desteği alabilen, kooperatifle entegre olmuş, kooperatif çalışmalarının içinde olmuş, sadece eczacının sahip olduğu eczane boyutundaki eczacıların, bu düzen değişikliği noktalarında geleceğe kendilerini sağlıklı taşıyabildiğini görebiliyoruz. Tabii, burada o kooperatiflerimizin eczaneye verdiği artı hizmetlerde var; network ağı, eczane eğitimi, eczane bilgilendirilmesi, eczane işletmesiyle ilgili gerekli bilgilerin aktarılması. Bizler de bunlarla ilgili olan çalışmalarımızı hayata geçiriyoruz, ama hayata geçirme noktasına bakıldığında, eğer koşullar da ve geleceğe bakarken biz gelecekte serbest eczane yaşamalı ve serbest eczanenin sahibinin eczacı olarak devam etmesini istiyorsak, beraber davranarak, kooperatiflerin çatısı altında beraber olarak, sermayelerimizi yan yana koyarak kooperatiflerin yanında olmalıyız, kooperatiflerin içinde olmalıyız. Kooperatiflerle ilgili olan noktadaki görüşlerimizi, oranın içinde çok rahat gündeme getirmeliyiz. Doğru noktaları savunmalı, desteklemeli, eksik, yanlış olan noktalarda da önce biz onların hesabını sorup, o noktaya doğru götürmeliyiz.

Geleceğe bakışta, eğer Avrupa'yı iyi takip ediyoruz diyorsak, eğer biz Türkiye'de 6197 Sayılı Yasa'nın en önemli bulduğumuz bölümü ki, daha önemli bölümler de var, ama eczanın sahip olması ve eczacı mesul müdür olma bölümü diyorsa, o zaman yapmamız gereken şey, mesleki örgütlülüğümüze, ve bu anlamda da özellikle ekonomik örgütlerimiz noktasından baktığımızda bunun içinde olmak, desteklemek ve üstümüze düşenleri yapmak, birey olarak yaparken, toplam faydayı, toplu olarak oluşabilecek olan ekonomiyi, ekonomik gelişmeleri, ekonomik artı değeri de eczanemize aktarmak zorundayız. Ekonomik artı değeri eczanemize aktarmadan, hiçbir eczacının, hiçbir eczanenin süreçte bireysel kurtuluşu söz konusu değildir. Çünkü bunun örneklerini Kuzey İskandinav ülkelerinde, yasanın değiştiği günü takiben iki ay içinde oradaki eczanelerin 1/3'ünün dağıtım kanalları tarafından nasıl satın alındığını, hem de o iyi eczaneler dediğimiz eczanelerin verilen hava paralarıyla beraber bir anda alınarak, sistemin ağırlıklı olarak bugün cirosunu yapan eczanelerin bir anda serbest dağıtım kanallarının zinciri haline geldiğini gözlemledik. Bizim bunları Türkiye'de anlatmaya başladığımız dönem, bundan yaklaşık dört yıl öncesidir, dört yılda geldiğimiz noktayı ve tartıştığımız şeyleri burada hepimiz beraber yaşıyoruz. Bir sıkıntı da, bunu yaşayan insan, bunu paylaşan insan, bunu tartışan insan sayısına bakıldığında, bu tip toplantılarda bulunan 100-150-200 ya da 300'dür. Bu üç yüz kişi geleceği şekillendirmeye ve gelecekteki eczane boyutunu oluşturmaya çalışıyor. Ama sorumluluk 1, 2, 3 olmakla değil, 100 olmakla değil, çünkü kooperatif hareketini burada kuran arkadaşlarımız var, yedişer kişiyle başlayıp, bugün dokuz bin kişilik yapıya ulaşmış vaziyette. Ben inanıyorum ki, bu 9 bin eczacı ve yanına katılacak eczacıların buraya verebileceği ekonomik anlamdaki bir artı para değil. Bu anlamda meslektaşlarımızın kooperatifin içinde yer alarak verecekleri desteklerle Türkiye'de çok daha belirgin, çok daha güçlü ve eczanelerle beraber geleceğe taşıyacak olan bir sistemin oluşması noktasında çok daha sağlıklı ve çok daha doğru hareket etmiş oluruz.

Ben çok uzatmadan, direkt sizin sorularınız varsa, onlara geçmek istiyorum. Burada hepimizin eczacının geleceği olan kooperatifler konusunda bilinçli

olduğunu biliyoruz, ama kafanıza takılan ya da merak ettiğiniz ya da açıklanmasını istediğiniz konu varsa, onları açıklamaktan keyif alacağız.

Buyurun.

SALONDAN (Kocaeli Eczacı Odası)

- Özel bir deponun bir toplantısında zincir eczanelerin öncülüğünü kooperatiflerin yapacağı söylendi. Bu konuda görüşlerinizi bildirir misiniz?

OTURUM BAŞKANI

- Bir kere her şeyden önce, kooperatiflerin eczane zinciri açma gibi şansı yok. Çünkü kooperatifin sahibi eczacılardır. Eczacıların hepsi kooperatifin ortağı, kooperatifin sahibi, kooperatif yönetimlerini seçen unsurlarının ortağı. Böyle bir düzen içerisinde bir kurumun o eczaneyi satın alıp, zincir olarak işletmesi gibi bir koşul söz konusu değil. Ama farklı bir yapının, ekonomik zorluğu da gördüğü bir eczaneye, ekonomik anlamda destek vereceğim diye girerek, bir süre sonra da o eczanenin işletme noktasındaki boyutunu nasıl yürüttüğünü ve nasıl yasada olmasa bile, muvazaa dediğimiz zincirsel boyutun oluştuğunu bugün birçok örnekleriyle buradaki birçok arkadaşımız biliyor. Ama kooperatiflerin zinciri olma şansı, zinciri olma boyutu mümkün değil. Kooperatiflerin ancak kooperatif üyesi eczane ve kooperatiften yararlanımı en çok çalışan ve kooperatiften en çok artı değer sağlayan eczane boyutu olma şansı söz konusu. Kooperatiflerin işleyişi, yürüyüşü, strateji ve planlarıyla ilgili kararları veren kooperatiflerin genel kuruludur. Ancak kooperatiflerin o eczaneye ilacı en uygun koşullarda verip, eczanenin işletmesiyle ilgili noktadaki önerilerde bulunup, eczanenin network anlamında ona destek olarak, o eczanenin sağlıklı işletmesiyle ilgili olan noktada bir destek vermesi söz konusu, yoksa kooperatiflerin zincirle ilgili noktadaki bir ilişkisi ve alakası, zincir kelimesiyle ilgili uzaktan yakından bir bağlantısı olması söz konusu değil.

Özellikle bu soruyu sorduğunuz için teşekkür ediyorum; çünkü bizim dışımızda, bizle ilgili sorular ve konuşmaları çok fazla duyma şansına sahip değiliz. Ama burada her şeyden önce ekonominin temel kuralı, eğer ekonomiyararlanım, ortaya çıkan artı değer belli bir sermayenin ya da belli şahısların cebine aktarılıyorsa, orada bir eczanenin sahibi olma, zinciri olma şansı söz konusu. Kooperatiflerde ise, ortaya çıkan artı değer her eczaneye de eşit dağılmıyor. Ortaya çıkan artı değer, kooperatifte kim daha fazla çalışırsa, o çıkan artı değerden daha fazla alıyor. O nedenle kooperatif sistemi, kooperatif yasası ve kooperatif yasasının içine konulan temel ilkeler böyle bir olasılığı ortadan kaldırıyor. Artı, biraz önce de bahsettiğim gibi, amaç eczanenin cirosu ne olursa olsun, ortak konulan sermayenin çıkarttığı artı yerden herkesin en fazla biçimde yararlanmasını sağlamak.

Ecz. ATILLA UZGÖREN

- Buna bir ek yapmak gerekiyor. Eğer sunudaki SecofveAiliance UniChem tablolarını bulabilirsek, buradaki uluslararası dağıtım kanallarının faaliyet gösterdikleri ülkelerdeki sahip oldukları serbest eczane sayılarını görüyoruz. Burada herhalde bir halk deyimiyle, aldırmanın siz, cambaza bakın demek gerekiyor.

Ecz. NEJAT VARDAR

- Kooperatifler hepimiz için çok önemli, biraz evvel de sunulduğu gibi, kooperatiflerin olmazsa olmaz birtakım özellikleri var. Bunlardan bir tanesi de, demokrasi ilkesi. Kooperatiflerimizin seçim sistemleri var ve bu seçim sistemleri içinde bir vekaletle oy kullanma söz konusu. Vekaletle oy kullanmak, birçok arkadaşım biliyor, ancak tekrarlamakta da yarar görüyorum. Eğer ana sözleşmelerde yer alması kaydıyla kooperatif ortaklarından birinin, bir kişi veya üye sayısı 1000'i aşmışsa, 9 kişi adına oy kullanabilmesi demek. Sadece bunun zorunlu tutulanı, birinci derecede akrabaların birebir oy kullanması. Zorunlu demeyeyim, yasaya giren kısmı. Eğer ana sözleşmeye koyarsanız, dokuz kişi adına bir kişi oy kullanabiliyor. Koymazsanız, bire bir bile kullanmayabiliyor, herkes kendisi geldiğinde oy kullanabiliyor. Bu sistem doğal olarak demokratik bir sistem değil, yani iletişimin ve ulaşımın bu kadar kolay olduğu bir dönemde, bir kişinin 9 kişi adına oy kullanmasının demokratik olduğunu iddia etmenin çok akılcı bir yaklaşım olduğu kanaatinde değilim. Artı, ben Bursa örneğinde bunu söylemek durumundayım, şöyle bir uygulama var: Kooperatifin profesyonel personeli eczaneleri dolaşarak şöyle bir söz söylüyorlar. Diyorlar ki, kooperatifimizin genel kurulu var, bu genel kurulda çoğunluk sağlanması gibi bir zorunluluk var, bu çoğunluğu sağlamamız için de sizin bize boş vekalet vermeniz gerekiyor ki, genel kurulumuz yapılabilsin. Tabii, böyle bir şey de yok, ikinci kongre de çoğunluksuz olarak yapılabiliyor, aynı oda kongreleri gibi. Böylece o günkü kooperatif yönetiminin istediği tüm kişi ve öneriler o kooperatifin genel kurulundan kayıtsız şartsız geçiyor. Bunun demokratik olmayan bir yöntemin etik olmayan bir uygulaması olduğunu düşünüyorum.

Bu söylediklerimden yola çıkarak iki tane sorum var. Birincisi; 1'e 9'u demokratik buluyor musunuz? Bulmuyor iseniz, ana sözleşmeleri değiştirmekle ilgili neden bir çaba göstermiyorsunuz? İkincisi; bu antidemokratik dediğim uygulamanın, kuralın etik olmayan uygulamasının yapıldığının farkında mısınız, bilgi sahibi misiniz? Bilgi sahibiyse, bunu engellemekle ilgili bir çabanız oluyor mu?

Çokteşekkür ederim.

Ecz. ATILLA UZGÖREN

- Sayın Vardar'a teşekkür ediyoruz.

Bir konuyu bilebildiğim kadarıyla düzeltmek istiyorum. Kooperatif ana sözleşmeleri Kooperatifler Kanunu çerçevesinde düzenlenen sözleşmeler ve kooperatiflerin iş ve işlemleri ana sözleşmelerinde yazsın veya yazmasın, Kooperatifler Kanununda bulunan hükümlere göre yürüyor. Ana sözleşmelerin Kooperatifler Kanununun dışında bir şekilde şekillendirilebilmesi mümkün değil; bu birincisi.

ikincisi; kooperatiflerin de iş ve işlemlerinde Kooperatifler Kanununun dışında, eğer orada çözüm bulunamayan mevzuat var ise, onlar da ticaret

kanunları çerçevesinde işlem görüyor. Böyle olunca, bir kooperatifin ana sözleşmesinde ortak temsiliyetinin 1'e 9 yazması veya yazmaması hiç önemli değil. Kooperatifler Kanununda bu hüküm yer alıyorsa, istediği kadaryazmasın, 1000 sayısı aşan kooperatiflerde bu otomatikman işliyor.

NEJATVARDAR

- Bizim ana sözleşmelerimizde maalesef böyle bir hüküm var ve Kooperatifler Yasası da şöyle diyor: Eğer ana sözleşmenize yazmanız kaydıyla, 1'e 1 olabilir veya 1000 kişiyi aşıyorsa ortak sayınız, 1'e 9, ana sözleşmenizde koymanız kaydıyla vekaleten oy kullanılabiliyorsunuz. Bunun değişik uygulamaları da var. Ben Bursa Ecza-Koop da dahil olmak üzere birkaç kooperatifin kurucusuyum. Bursa'da bir çağdaş eğitim kooperatifimiz var, bu kooperatifte de 1'e 9 vardı ve bu 1'e 9'u biz antidemokratik bir anlayış olarak bulduğumuz için yönetim kurulu olarak karar aldık, genel kurulumuza sunduk ve 1'e 1 de dahil olmak üzere, sadece yasal zorunluluk, birinci derecede akrabaların 1'e 1 kullanmasıdır, eş, anne, baba çocuk ve bunun dışındakileri eğer 1'e 1 dersiniz 1'e 1, hiç vekalet yok dersiniz hiç vekalet, 1'e 9 dersiniz, 1'e 9; tamamen genel kurulların yetkisine bırakmıştır, ana sözleşmelerin yetkisine bırakmıştır. Ben bunu size çok net bir şekilde aktarabilirim. Şu yanıtı alabilir miyim sizden? Ben bunu size aktaracağım, eğer bu mümkünse, bunu değiştirmeyi uygun görüyor musunuz?

Ecz. ATILLA UZGÖREN

- Bizim ana sözleşmemizde böyle bir hüküm yok, yani bizim temsiliyette 1'e 1'dir, bizde öyle.

OTURUM BAŞKANI

- Doğru söylüyorsunuz, bizim ana sözleşmelerimizde 1'e 9'luk boyut vardır ve bu zaman zaman da kullanılmaktadır. Ancak tabii, bu kullanma boyutu noktasında vekaleti eczacının kendisi imzalayıp vermekte. Ama şunu söyleyebilirim: 1163 sayılı Yasayla ilgili bizden de öneri istendi. Orada bu konuyla ilgili olan noktada, 1'e 9 kullanma noktasının noter onaylı bir belgeye dönüşmesi gündemde, çünkü şöyle de bir şey var: Kooperatifle ilgili alınabilecek olan birtakım kararlar için kooperatif üye sayısının belli bir çoğunluğunun olması gerekli. Ama maalesef, genel kurullara bakıldığında, bu konuyu eczacı odası kongrelerinde de gözlemliyoruz, genelde eczacı arkadaşlarımızın kongrelere katılımı çok yoğun olmuyor. Özellikle büyük şehirlerimizde, belki küçük illerde bu söz konusu. Ama önerinizi Tüm Ecza Kooperatifleri Birliği Yönetimi'ne değerlendirmek üzere alıyoruz, doğru bir öneridir, değerlendireceğiz.

Buyurun.

SALONDAN

- Türkiye'de son bir yıldan itibaren eczacılık hizmet alanında oluşan konjonktürel koşullara baktığımız zaman, eczane düzleminde bir yoğunlaşma yaşandığını görüyoruz. Ne demek bu? Sağlık kurumlarının karşısında, yanında, bitişiğinde eczanelerin yoğunlaşması var ve bu eczaneler çok sayıda reçete kabul ediyorlar, sizin de verdiğiniz rakama göre, işte o yaklaşık 2 bin eczane pazarın yüzde 54'ünü realize ediyor ve giderek başımıza öyle bir dert açıldı ki, o sağlık kurumundan çıkan tüm reçeteler bloke olma noktasına geldi. Dahası bir olumsuz koşul, 2005 protokolünde suç olan reçete yönlendirme, reçete toplama gibi bir

davranış, 2006 protokolünde sözleşme feshi gerektiren suç olmaktan çıkmıştır, bilemiyorum 2007 protokolünde ne çıkacak. Bu gidişat içerisinde kooperatif noktasına gelelim: Türkiye'deki dağıtım tekelleri dağıtım alanına baktığımızda, oradaki yoğunlaşma, tekelleşmenin neredeyse bundan 10 sene önce gerçekleştiğini biliyoruz. Artık Türkiye'de pazar yüzde 80 oranında iki dağıtım kanalının elindedir, kooperatiflerimiz de yüzde 10-12 civarında bir pazara sahip. Bu gidişata baktığımız zaman ve biz sahada çalışan oda yöneticileri olarak çok yakından gözlemleyebildiğimiz bir şey var, artık çok ciro yapan, çok reçete kabul eden, o sözünü ettiğim eczaneler bu dağıtım kanallarından farklı alım koşullarıyla ilaç almaktadırlar. Yıllık sözleşmeyle kotalar belirlenmektedir, fazladan alım koşullarında avantajlar sağlanmaktadır. Bunlar elbetteki alenen deklare edilerek değil, ama mutlaka yapılıyor, çünkü o eczaneler de bizim arkadaşlarımız ve öğreniyoruz, bu bir gidişat ve bir realite. Geriye kalan 20 bin eczane var, soru budur; o 20 bin eczaneyi sistemin içerisinde nasıl tutacağız? Kooperatifler elbetteki üyelerine eşit davranan bir kuruluştur, sizin diğer iki dağıtım tekelinin yaptığı gibi, çok reçete alan, çok ciro yapan eczanelere farklı davranma şansınız yok. O zaman ne düşünüyorsunuz, bu noktada projeniz nedir, vizyonunuz nedir?

Teşekkür ederim.

Ecz. ÖMER ŞAKİR YELKENCİ

- Ben uzun yıllardır ilk defa böyle bir kongrede konuşuyorum. Karşımda da bir meslektaşımı gördüğüm için mutluyum.

Yüzde 12'lik bir pazar payında kooperatiflerin yüzde 90'lık kesime hitap ettiğini az önce söylediniz. Fakat 1978'den bugünlere gelinceye kadar, aşağı yukarı 28 yıl geçmiş ve 28 yıl içerisinde kat edilen yol için epey uzun bir zaman harlandı ve bu zaman içerisinde 1989'da da 30 kişiyle İstanbul-Koop kuruldu. Herkes tırnaklarıyla kazıyarak, kendine düşen bir vazifeye, kimisi telefonunu, kimisi bürosunu, kimisi eczanesini, kimisi masasını vererek İstanbul-Koop oluşturuldu. Bu dayanışma içerisinde son 5-6 yıl içerisinde benim gözlemim, doğrudur, yanlıştır onu bilemiyorum; zaman zaman EDAK'taki arkadaşlarla bunu konuşuyoruz. Profesyonel bir kesim geldi, fakat gelen kesim maalesef eczacıyı ve eczane piyasasını bilmeyen, ilaç sektöründen ve meslek dışı işletme nosyonu olan kişilerden oluştu. Belki ilaç sektörü için çok cazip olan bir olay, ama bu cazip olayın maalesef eczanelere yansımadınız.

İkincisi; yüzde 12'lik payla ilgili olarak bugüne kadar, 1978'de de belki daha aşağıydı, ama son 10 yıl içerisinde bu oran pek fazla yükselmedi, bir çaba ve gayret gözlemlenmedi. Bundan sonraki dönemde sizler birlik olarak, eczane pazarında, yani eczacıya ne sunacaksınız?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI

- İki soru da birbirine denkgelen sorular. Sizin de mi var? Peki.

SALONDAN

- Cirodan bahsettik, ama burada bir de şey sorunu olduğu görünüyor, coğrafyada da bir sorun var. Kooperatiflerin yaygın olduğu ülke coğrafyası batı ve güneye hâkim gibi görünüyor, hatta güneyin de tamamı diyemeyeceğiz. Bu coğrafyayı aşabilmekle ilgili bir projemiz var mı? Ülkenin

doğusunda, Karadeniz'inde, Akdeniz'in belli bir bölgesinde kooperatif hareketi hemen hemen hlçyok. Bununla ilgili bir projeniz var mı?

Ayrıca, gelecekte kooperatifler de, zincir eczanelerin birçok kolu da bizim için önemli alanlar. Bununla ilgili Türk Eczacıları Birliği'yle ortak geliştirilecek projeler, çalışmalar olacak mı? Olacaksa, ne zaman göreceğiz?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI

-Emin bey buyurun.

Ecz. EMİN BEYAZ (Batman Eczacı Odası Başkanı)

- Zafer başkanımın İstanbul'daki bazı eczanelerin alım şekliyle ilgili tespiti doğru. Ben bir katkı sunmak istiyorum: Orada artık toplu kanal depolarından alımdan ziyade, kendi aralarında benim şu anda bildiğim iki tane depo da kurdular. Doğrudan kendileri alıp, belki kendi alanına dağıtacaklardır. Buradaki sorun, Çağatay başkanın da sorduğu, diğer bölgelere açılım. Hatırlarsanız, 1995-96'da bizim bölgede sizlerin katılımıyla yapmış olduğumuz bir toplantıda, kooperatiflerin bir iki sene içerisinde açılacağı söylenmişti. Acı tecrübeye sonra bağlandı. Neydi acı tecrübe? O sene firmaların dağıtım kanallarına ya da üç beş depoya destek verip, diğer yerel bütün depoları ekarte etme politikalarıyla birlikte, bazı koop'lar da nasiplerini aldılar. Tabloda altı tane ecza-koop'un amblemini görüyoruz. Bildiğim kadarıyla, Eskişehir Ecza-Koop'un durumu pek parlak gitmiyor veyahut da iflas noktasında. Bununla ilgili bilgi verirsiniz herhalde. Güney Ecza-Koop'la ilgili söylentiler var. Söylenti, başka bir koop'un malını kiralama yöntemiyle malı dağıttığı yönünde. Bizim kooperatifçilik hareketi içerisinde kendimizi sorgulamamız gerektiğine inanıyorum. Bizim bölgelerimizde açılacak mı, ne zaman açılacak; 10 senedir sizlerle bunları tartışıyoruz ve davet veriyoruz. Bununla ilgili bir çalışmanız var mı? Yakın bir zamanda orada görüşecek miyiz?

SALONDAN

- Ben Anadolu'da eczacılık yapıyorum ve Anadolu'da kooperatifçilik sevimsiz hikâyelerle bir sürü eczacıya bir sürü sevimsiz şey yaşattı. Dolayısıyla da oradaki kooperatifçilik tartışmaları artık o bireysel kötü hikâyeleri içine alan spekülâtif bir tartışmaya dönüştü. Dolayısıyla da bunun varolan kooperatifçilik uygulamaları ya da bir kooperatiften alım vesaireyi pratik olarak yaşamak imkânı olmadığı için, bu spekülâtif tartışmalar devam edecek. Birliğin bu konuda yapması gereken bir şey var mı? Siz dediniz ki, salonda, kongrede vesairede 300-500 kişi ilgili. Birlik de ancak bizimle burada görüşüyor. Birlik de ayrıca bir yere gitmiyor. Bence bunun hem de birlik düzeyinde, kooperatifleşmeyi teorik anlamda tartışmak, pratik anlamda eczacıları kazandırmak için ciddi bir projeye ihtiyaç olduğu kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI

- Soruların hepsi birbirine yakın ve bağlantılı sorular. Bildiğiniz gibi, bunları anlatmadan belli konuları hızlı geçtik, ama özellikle 1989'da yaşanan kriz ve o krizin arkasından koop'ların geldiği durumla ilgili olarak, sizlere katılıyorum. Tüm kadrolarla çok detaylı bir şekilde tartışılmadan, kooperatiflerin olduğu bölgelerde ve kendi kadrolarıyla tartışılarak,

kooperatiflerin geleceğine dönük birtakım programların içine girdiler, o programları yürütme boyutuna geldiler. 1989-2000 yıllarında kooperatiflerimiz yaklaşık yüzde 9'luk bir pazar payına kadar düştüler. İşte o günden bugüne de Türkiye'de kooperatifçilik hareketinin nasıl gelişip, hangi temellere oturacağıyla ilgili çalışmalar devam ediyor. Tabii devam ederken, genel olarak beklenti, özellikle son bir yıldır Türkiye'ye yayılmasıyla ilgili beklenti oldukça arttı. Tabii, bu artış noktası da tüm eczacı arkadaşlarımızın, özellikle iki tane kanalın yaptıkları ve geleceği görmesi boyutundan tespitlerin daha doğru yapılması ve tespitleri daha doğru görmek ve oturup son bir iki yıl içinde de özellikle kurumların sözleşmelerinin ağırlıklı olması ve kurum işlerinin fazla olması ve her eczacı arkadaşımızın da eczanesinde çok daha fazla zaman ayırması ve hesaplarını çok daha iyi bir şekilde gözden geçirmesinden dolayı ortaya çıktı.

Tabii, tüm bunlara bakıldığında kooperatif hareketi 2000 yılından bu yana kendilerine göre ve işletmeye göre, işletmesine göre belirlediği kurullarla yürümeye çalışıyor. Bu kuralın temel prensibine kooperatif yönetimleri, kooperatifle ilgili stratejik kararları verecekler, kooperatifle ilgili olan noktada denetlemelerini iyi yapacaklar, ama buna karşın da piyasada bulunan, kendi alanında yetişmiş olan profesyonel insanlardan da yararlanacaklar ve hemen hemen tüm kooperatiflerimizde de bu alanda yararlanım söz konusu.

İkinci olarak temel ne? Eğer siz kooperatif hareketini geleceğe taşıyorsanız, eczanelere hizmet verebilecek olan sermayeyi de kendi eczanelerde çalışmanızda ortaya çıkabilecek olan ve yasanız gereği içeride kalacak olan kârın yarısıyla yapacağınız büyümelere göre yapmak zorundasınız, yani geriye dönüp eczacıya, bu anlamda bunu yapmak için eczacı başı vermemiz gereken 1 milyar lira daha vardır gibi bir şeyi, o yaşanan tecrübeden eczacı arkadaşlarımızdan isteme, belli bölgelerde olabilir, ama isteme yoktur. Siz ortaya o bir yıllık çalışmanızın sonunda bir artı değer yaratmak ve bu artı değerle de eczane hizmeti vermek zorundasınız. Hizmeti verirken de, pazarda rekabeti kendi üyelerinize de en iyi biçimde yansıtmak, pazarda oluşan, pazar koşullarını kendi ortağınıza yansıtmak, bütün bu yansımaların karşılığında da siz yüzde 12'lik bir payla pazarlık ederken, iki tane yapının yüzde 80'le pazarlık ederek, ilaç sanayinden aldığı artıların eczaneye aktarılması boyutuyla uğraşmak zorundasınız. Bütün bu uğraşla beraber de büyüme politikası izliyorsunuz. Pazarda rekabeti belirlemeye çalışıyorsunuz, bu konuyla ilgili olan noktada eczaneye aktarılması gereken bir farklılık varsa, bu farklılığı kooperatif olarak ilk uygulayıp aktarmaya çalışıyoruz ve buna bağlı olarak da büyümeye çalışıyorsunuz.

Kooperatiflerimiz bundan yaklaşık üç yıl önce üç ecza kooperatifimizle beraber Türkiye'de bir ulusal boyut projesini başlattılar. Tabii, bu ulusal boyut projesi başlarken kooperatiflerimizin sırtında birtakım yükler vardı. Gerek çalışanına, gerek sanayiye, gerek devlete olan birtakım borçlar vardı. Şimdi siz bu kooperatiflerimizle işbirliği yaparken, hem kendi mevcudiyetinizi sıkıntıya sokmayacaksınız, hem oradaki eczacıya pazardaki rekabetin en üst düzeyinde faydalanmaya çalışacaksınız, bir yandan da ürettiğiniz artı değerle o ortada olan işçiye, devlete ve sanayiye olan borcu ortadan kaldıracaksınız. Bu açıdan bakıldığında, üç kooperatifimizin de borçları bu anlamda bitti. İşbirliği anlamında bakıldığında, İçel ve EDAK'la olan işbirliği boyutundaki sözleşme uzatıldı,

ama Eskişehir Ecza-Koop. bu alandaki sözleşme uzatma yönündeki taleplere ve isteklere o anlamda cevap vermedi ve orada bir uzlaşma sağlayamadık. Daha sonra Eskişehir Ecza-Koop faaliyetlerini durdurmak zorunda kaldı. O bölgede Bursa Ecza-Koop hizmet veriyor, İstanbul Ecza-Koop, Ankara Ecza-Koop da bir birleşme kararı aldı.

Tabii, Türkiye'de nereye nasıl gideceksiniz, nasıl gelişeceksiniz noktasından bakıldığında, siz eczaneden ortak olmakla ilgili olan noktada, kooperatif genel kurullarında verilen karar gereği, tüm kooperatiflerde bu aynıdır; kooperatife üye olan eczacıdan sadece 5 lira gibi bir değer alıyorsunuz. Üstüne üstlük, distunlardan kesilmek üzere artı 400 liralık bir değeri de daha sonra eczacının sizle olan çalışmasında ortaya çıkan değerle oluşturmaya çalışıyorsunuz. Her eczaneye bilgisayarındaki kârlılık vade boyutuna bakmadan, aynı değeri vermeye çalışıyorsunuz, yani a eczanesine de, b eczanesine de, c eczanesine de her türlü ürün fazlasını eczanenin büyüğüne, küçüğüne bakmadan aynı şekilde vermeye çalışıyorsunuz, aynı vadeyi vermeye çalışıyorsunuz. A eczanesinin cirosu az, biz buna diğer depolarda olduğu gibi, vadeyi azaltalım, bundan biraz daha artı değer kazanalım diye değil, her eczaneye aynı artı değeri vermeye çalışıyorsunuz. Eğer bir eczacının bireysel değil de, kurumun tümüyle ödenememe söz konusuysa, tüm eczanelerden birden aynı istek gelmişse, orada esneklik sağlamak zorundasınız. Elinizdeki sermaye bu ve bu sermayenizle ortağınıza hizmet edeceksiniz, arkadan da bu ortağınıza hizmetle beraber de, bu kooperatif hareketini Türkiye'de geliştirmekle ilgili de misyonunuz söz konusu. Bu misyonu yaparken, ister istemez geçmişte, 2000 yılında yaşanan krizi de göz önüne alarak, kendi ortağınıza yeni bir artı oluşabilecek bir sıkıntı, külfet yaratmadan, size ortak olana da eski ortaklarla beraber oluşturduğunuz artı değer, onların da yararlanması politikasını gütmek zorundasınız. O eskiden olduğu gibi, ben büyüyorum, a iline şube açıyorum, ben büyüyorum c iline şube açıyorum gibi bir politikayı değil, orada büyürken, kendi ilindeki hizmetinizi de sürdüreceksiniz, gittiğiniz yerdeki hizmeti de o merkezde verdiğiniz hizmete yakın bir şekilde vermek zorundasınız.

Buna bağlı olarak en son Tüm Ecza Kooperatifleri Birliği İzmir EDAK-İçel işbirliği noktasından bakıldığında, Adana'ya bir şube açtı ve Adana şubesiyle beraber sanıyorum İskenderun ve Urfa'ya kadar giden bir gelişme başladı. İstanbul Ecza-Koop ve Ankara Ecza-Koop, bu konuyla ilgili bir birleşme kararı aldı. Birleşme kararıyla ilgili olarak yürütülen bir yasal prosedür var, çünkü siz işbirliği yaptığınız bir yerde istediğiniz gibi adım atma şansına sahipsiniz, ama birleşme kararı almanızla beraber, birleşmenin yasal unsurlarının oluşmasıyla ilgili olan bir boyutu sağlamak zorundasınız. Bu boyutu sağlarken de, öncelikle Ankara Ecza-Koop'un bilançosunun başa baş değerlerle geldiği güne kadar beklemek zorundasınız, çünkü eğer bir başka kooperatif, iki kooperatif birleşmesinde bir bilançoda eksi değer varsa, birleşen kooperatiflerin genel kurullarının 3/4'ünün katılması ve kabul etmesi gerek. Prosedüre bakıldığında, böyle bir prosedürü götürmek zorundasınız. Siz birleştirm dediğiniz gün, o birleşmeyi hemen yasal olarak oluşturmak noktasında değilsiniz. Bir yasal prosedür götürüyorsunuz, ama bu yasal prosedürle beraber Ankara Ecza-Koop, İstanbul Ecza-Koop işbirliği öncelikli olarak bu anlamdaki boyutun sonuna geldi. Tahmin ediyorum, önümüzdeki ayla beraber, öncelikli olarak tabii proje Türk Eczacıları Birliği'yle Ankara-İstanbul Ecza-Koop birleşmesi açısından konuşuldu ve kendisinin de bu projenin yürüyüşü ve ekonomik

boyutuyla, işleyişiyle ilgili olan noktada projenin kendileriyle tekrar görüşüleceği söylendi ve Türk Eczacıları Birliği Yönetimimiz, kooperatif hareketi gelişmesi noktasında destek olacağını söyledi. En son noktada oluşturduğu şekilde Türk Eczacıları Birliği'yle görüşeceğiz ve o noktada sanıyorum, Türk Eczacıları Birliği de Türkiye'de kooperatif hareketinin gelişmesi noktasında genel kurulunda verilmiş olan görev ve kendilerinin de kooperatif hareketi noktasındaki her günkü söylemleri nedeniyle o desteği oturup konuşacağız, ne şekilde olacağını da belirleyeceğimizi düşünüyoruz.

Bu belirlemeyle beraber zaten öncelikli olarak Ankara birleşmesi, Ankara birleşme noktasının boyutunun arkasından da bu konuyla ilgili olarak bizim daha önce İstanbul Ecza-Koop'un Malatya, Elazığ ve Diyarbakır bölgeyle ilgili olan noktada bir çalışması söz konusuydu. O bölgedeki eczacı odalarımızla görüşerek, o bölgede oluşabilecek olan bir politikayı da beraberce belirleme noktasına gideceğiz. Belki beklenti çok hızlı gelişmesi yönünde olabilir, beklenti çok daha farklı olabilir, ama siz sonunda ekonomik kurallara göre iş yapmak zorundasınız. Siz bunu yaparken de, olası bir zaaf noktasında Türkiye'deki kooperatif hareketinin öncelikli olarak hizmetini geçmişte çalıştığı ve şu gün yürüttüğü hizmetten geriye götürmeden bir başka bölgeye hizmet vermek zorundasınız, çünkü sizin aldığınız kararın arkasından yaptığınız bir uygulamada oluşabilecek olan bir sıkıntının süreçte Türkiye'deki tüm ecza kooperatiflerine yansması ve oluşabilecek bir sıkıntı da söz konusu. Sizin bugün bir alt devretme boyutunuz, eczacı ortaklarınızla yaptığınız çalışma ve o çalışmanın sonunda ortaya çıkan artı değerden yeni bir bölgeye açılma politikası. Yoksa kenarda hazır para var, bu parayı alalım, gidip a iline bunu açalım gibi bir politikayı değil, o genel dengelerinizi ve ekonominin kurallarını da uygulamak zorundasınız. Biz tabii birtakım konularda eksik kalıyorsak, ağır kalıyorsak, Türkiye'de 2000 yılında yaşanan kooperatif hareketinin riskli ve arkadan Türkiye'de bugün tartışılan, konuşulan, dedikodusu yapılan bir noktayı tekrar yaşatmamak ve geleceğe sağlıklı bir ecza kooperatif hareketi ve sağlıklı bir eczane boyutunu yürütmek amacıyla bu işleri yapıyoruz. Bu anlamda da biliyorum ki, bu konuda acele eden, istekli bulunan tüm eczacı arkadaşlarımız ve tüm eczacı örgütü yöneticilerimiz buna bizden çok daha fazla destek vereceklerdir ve ekonomik boyutta sıkıntı değil, ekonomik boyutta tüm eczacılara artı değer sağlama noktasında destek olacaklardır diye düşünüyorum.

Buyurun.

Ecz. ABDULLAH ÖZYİĞİT

- İki noktaya işaret etmek istiyorum.

"Yüzde 12'yle yüzde 90'ı nasıl kontrol ediyorsunuz?" noktası kooperatiflerin bana göre en önemli özelliği, arkadaşlar bize duvarın arkasını gösteriyor. Duvarın arkası şu: Kooperatifler olmasaydı üreticiyle depocu arasındaki ilişkiyi görme şansımız yoktu. Trabzon başkanım burada, bizim 2003-2004 yıllarında kooperatiflerin olmadığı bölgelerdeki satış koşullarıyla, aynı isimli deponun diğer bölgelerde yaptığı uygulamaları ile ilgili olarak yapmış olduğumuz çalışmalar vardı, kitapçıkları da hâlâ bizim arşivlerimizde duruyor, topladık ve onların karşılaştırmasını yaptık. Bölgeler arasında yüzde 15'ler civarında, yüzde 20'ler civarında farklılıklar olduğunu başkanım hatırlar. Bunları siz sunarsanız, meslektaşlarımıza, oda başkanlarına, ben o çalışmalarını bütün bölgelere gönderdim ve hatta Erzurum Oda Başkanı şunu

söylemişti: "Hemen gelin, bizim orada bir kooperatif açın." Ama kooperatif açmak, "hemen gelin açın" demekle de olmuyor. Demek ki, kooperatiflerin duvarın öte tarafını görmekle alakalı çok önemli bir misyonu var.

İkinci olarak; 2001 Şubat krizini birlikte yaşadık ve orada özel dağıtım kanallarının vadeleri ve iskontoları bir günde nasıl geriye çektiğinizi hatırlarsınız. Ona da biz müdahale ettik ve bölgelerde odalarla birlikte yaptığımız toplantılarda "panikledik" lafı vardı. 2004 Nisanından itibaren diğer bölgelerde eşit uygulama olduğunu biliyorum. Son zamanlarda araştırma yapmadım, ama bu araştırmayı tekrar yaparsak, yine farklı sonuçlar ortaya çıkabilir.

Batman başkanımın sorusunda, Güney Ecza Kooperatifi'nin faaliyetini merak etmiş ya da bazı duyumları olduğunu söylüyor. Güney Ecza Kooperatifi 1999 yılında büyük bir ekonomik kriz yaşadı. O zamanki adıyla İçel Ecza Kooperatifi. O dönemde oturduk, genel kurulda oybirliğiyle bir karar aldık, ededik ki "bu kooperatif burada yaşamalı" Yaşamamış olmasaydı, bugün güney kooperatifçilik hareketinin varlığından söz edemezdik; Urfa'dan Kayseri'ye, Hatay'a, Adana'ya, Mersin'e, Anamur'a kadar olan bölgede kooperatifçilik hareketi olmayacaktı. Bununla ilgili emeği geçen tüm dostlara, tüm meslektaşlara teşekkür ediyoruz. Kurumlarımız da dahil, Türk Eczacıları Birliği ve Kooperatifler Birliği. O dönemde borçlarımızı sıfırladığımız bir dönemde bölgedeki ihtiyacı karşılayacak ilacı tedarik edemiyorduk. Sizin sorunuz şurada enteresanlık içeriyor, yani hem bölgenizde bir kooperatif yapılanması istiyorsunuz, hem de diyorsunuz ki, orası da şöyle çalışıyormuş. Orasının çalışma sebebi zaten o, yani o bölgedeki ihtiyacı karşılamakla ilgili, o bölgedeki ihtiyacı karşılamakla ilgili bir sermaye ihtiyacınız vardır. O sermaye yeterliliği söz konusu olmadığı için, Edak Ecza Kooperatifiyle bir işbirliğine gittik, bölgedeki talebi yerine getirelim diye. 2004 yılı itibariyle de Güney Ecza Kooperatifi tek başına yürüme kabiliyetine ulaştı, artı değeri oluştu. O dönemde biz o işbirliğini devam ettirerek, bölgede büyümeyi seçtik ve Adana'da ikinci depomuzu açtık. Şöyle enteresan: "Siz bölgeye ne zaman geleceksiniz, kooperatif açacaksınız?" sorusu, yani belli bir sermaye birikimiyle birlikte bir bölgede ancak bir bölgede bir yapılanma gerçekleşebiliyor. Bizim tavrımız tek başına yürümektense, bölgede büyümeyi sağlamakla alakalıydı. O büyüme gelişecektir ve inanıyorum ki, Batman'daki meslektaşlarımızın, sizlerin de desteğiyle o bölgede de kooperatif şekillenecektir.

Teşekkür ederim.

Ecz. ATILLA UZGÖREN

- Arkadaşlar; Türkiye'de 1978 yılından bugüne toplam 28 tane eczacı kooperatifi kuruldu. 1989'a geldiğimizde, bunun yarısından fazlası ekonomik yaşamdan uzaklaşmıştı. 1989'da Tüm Eczacı Kooperatifleri Birliği'nin kurucu kooperatif sayısı 12'dir, yani 28'den 12'ye bir doğal seleksiyon o süreç içinde yaşandı. 1989'dan günümüze geldiğimizde de, karşımızda duran, beş tane işleyen yapı var, yani bir elin parmağı kadar. Demek ki, bu noktada bunlara sahip çıkmak gibi bir görev ve sorumluluk var. Bu, sadece kooperatiflerin yöneticisi olan insanların sorumluluğunda değildir. O insanların da bu işi sürdürmek zorunda olmak gibi bir şartları ve yükümlülükleri yoktur; bunu da böyle biliniz. Gerçekten ecza kooperatifine sahip olmak gibi bir görev ve sorumluluk vardır. Bunu kim ne kadar, ne biçimde yerine getiriyorsa, bu çabaların bir sonucunu almış olacaktır. Bu

çerçeve de kooperatiflerimiz doğal olarak, üstün nitelikli ve dürüst kuruluşlar olmak zorundadırlar. Hem kooperatif yönetimlerinin ortaklarına karşı açıklık ve dürüstlüğü, hem de ortakların kooperatife karşı aynı yaklaşımı göstermesi gerekmektedir. Karşılıklı etkileşim ve dayanışma tam anlamıyla şekillenerek, kooperatife sahip çıkmak ve katılım mümkün olacaktır. Bu çerçevede kooperatif yönetimleri ve ortakları mücadeleciler olacaklar, birbirlerini tamamlayacaklar, daha iyiye ve mükemmeye ulaşabilmek için çaba gösterecekler, yaratılacak değerlerin paylaşılması mutluluğuna ereceklerdir. Kooperatifimize güvenmek, ona destek vermek zorundayız, çünkü kooperatif başkalarına değil, bizlere hizmet ediyor. Dürüstlüğün koşulu da güven ve açıklıktır. Bazı şeyler eksik kalsa bile, yetersiz olsa bile, hatta başarısızlıklarla bile karşılaşılrsa, eksi ve olumsuz sonuçlar bile ortaya çıksa, karşılıklı güvenin ve desteğin var olduğu bir yapıda bunların üstesinden gelmek her zaman mümkündür. Bir bölgede bir kooperatif hareketlenmesi, kooperatif yapılanması, o bölgenin birinci derecede örgütlenme ihtiyacı olarak dayatıldığında, ne yapılır, edilir, onun çözümü bulunur. Orada bu harekete destek organizasyonu mutlaka ve mutlaka yerine getirilir. Yeter ki, bu konuda karşılıklı iletişim, karşılıklı yardımlaşma, karşılıklı destek üst boyuta tırmansın.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI

- Katkınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyoruz.

Ama burada, arkadaki eczacı arkadaşımızın dediği konu önemli. Biz biraz daha bölgelerde sizlerle olmaya gayret göstereceğiz, orada bu konuları daha farklı bir boyutta tartışacağız.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

